

# “Patxi López ens ha fet botifarra, no vol res nostre”

**E**n diuen *política pop* i l'objectiu és desterrar la imatge severa del PP de Jaime Mayor Oreja i María San Gil. Antonio Basagoiti a la presidència i Iñaki Oyarzábal a la secretaria general en són els caps visibles. Però a les dependències parlamentàries del PP, contigües a les d'EHAK –com abans a les d'HB i Euskal Herritarrok–, regna el decaïment: el CIS publica una enquesta que els deixa en 11 o 12 escons, dels 15 actuals. Malgrat això, Oyarzábal, provinent del CDS i ex-president de Noves Generacions al País Basc, no perd el somriure. “Som molt més moderats i centristes que no semblen”, diu.

## —En què ha canviat el PP basc?

—Hi ha una clara aposta per fer un partit més centrista, més obert i més dialogant. Volem parlar amb tothom, no tenir por, convèncer-los, sent conscients que no tenim la raó en tot. Representem una manera d'entendre el país diferent de l'*establishment* del PNB i el PSOE.

## —Aquests últims anys fins i tot heu anatematitzat el PNB.

—El problema no era el PP, però, així i tot, els nous dirigents del partit al País Basc considerem que és més útil defensar les nostres posicions de manera diferent de l'anterior. No ens considerem els responsables, en tot cas, de la situació prèvia. Hem patit molt: qui dirigia el país no ens ha legitimat i ha mirat d'arraconar-nos, alhora que els violents, aquells que calia deslegitimar, ens han amenaçat i assetjat sistemàticament. No hem pogut tenir visibilitat a la majoria de pobles d'Euskadi, no hem pogut dir que no érem nacionalistes i que ens sentíem bascos i espanyols. Érem la víctima i se'ns volia convertir en el focus del problema.

## —Els socialistes tampoc no han gaudit de la visibilitat de què parlem.

—En molt menor mesura. Hem compartit moltes coses amb ells, ETA els ha sacsejat com a nosaltres, però en el

Iñaki Oyarzábal  
(Vitòria, 1968)

és el secretari general  
del PP basc.

Des del 1996  
al Parlament, enguany  
encapçala la llista  
alabesa del seu partit.  
Empresari i ex-regidor  
a Vitòria, vol obrir el PP  
a “sectors més amplis”.

nostre cas ha estat durant trenta anys i sense pietat. Els socialistes, en canvi, han governat quinze anys d'aquests trenta amb els nacionalistes. Han tingut una posició de poder i una presència molt més potent. A molts pobles, han volgut fer el simpàtic amb els nacionalistes, s'han aclucat d'ulls, han callat molt per garantir-se una vida més còmoda, i han permès que ens arraconaren.

## —La vida dels regidors socialistes és més còmoda que no la dels populars?

—Sovint és igual de dura, el risc és similar, però els socialistes han buscat una mena de recer social a través de la cooperació amb els nacionalistes en bona part de les seues polítiques. Els socialistes no busquen un canvi, sinó governar amb els nacionalistes, ja siga el PNB o un pacte *a la catalana*. Volen governar per fer polítiques molt semblants a les dels nacionalistes, amb uns pocs retocs. Els socialistes tenen un complex que els fa pensar que, en aquest país, sempre han de governar els nacionalistes, i han adoptat un paper de comparsa. Som nosaltres, que volem un canvi real: cal eixamplar els espais de llibertat, fer entendre que



EFE

poden defensar-se totes les idees sense assetjar ningú, i eixir de la crisi com més prompte millor. I els socialistes, en aquest segon cas, només proposen més endeutament i més desocupació.

## —Parleu d'aïllament, però la línia de San Gil no menava a l'autoaïllament?

—Ací, el frontisme que sempre hi ha hagut és el dels nacionalistes. Són ells, que busquen un front identitari.

## —I el PP i el PSOE, el 2001?

—No, no. Vam proposar al PSOE un acord per a l'alternativa, per demostrar que el PNB no ha de governar eternament. Fa l'efecte que després d'aquests trenta anys els en queden trenta més, i trenta més... En aquest país no hi ha capacitat crítica, els electors són incapaçes de reflexionar quina sanitat, ensenyament, economia o polítiques socials volen, sempre caiem en la divisió nacionalistes - no nacionalistes, que els perpetua al poder. Ja n'hi ha prou de dividir-nos entre bascos de primera i de segona.

## —San Gil autoaïllava el PP?

—Vam caure al joc dels nostres contrincants polítics i vam parlar només de la manca de llibertat i de la derrota



d'ETA. Ens mataven, molts dels nostres regidors donen la cara sense tenir ni sou, i vam creure que aquesta era la prioritat, i ens tornàrem una mica monotemàtics. Quan cada dia demanes una política ferma contra ETA, exigeixes llibertat i assenyales els responsables que no es lluite de valent contra els violents, un PNB i un PSOE que s'han estimat més seure a negociar amb ETA i legitimar-la políticament... Quan converteixes això en la teua única estratègia, t'aïllen: "Aquests són els de la confrontació", deien, i no era cert. Ara tot allò ha fracassat, però mai no ens ho reconeixeran.

**—I el PP reconeixerà mai que no actuà de manera lleial amb el govern espanyol?**

—Crec que vam ser plenament lleials.

**—Vau fer tot el possible perquè s'acabara la violència?**

—Vam fer tot el possible.

**—Perquè el procés no reeixira...**

—Com voleu que miràrem que no reeixira tot allò si és a nosaltres que ens maten, que ens fan la vida impossible? No volíem solucions que els premiaren pel fet de deixar d'assassinar, que le-

gitimaren tot el dolor que han generat aquests anys. Fou el PSOE, que no actuà amb lleialtat, reunint-se a Guipúscoa amb ETA d'esquena a nosaltres i negociant sobre coses que ens havien dit que no negociarien. Fins que no els deixem clar que matant qui maten no aconseguiran res, fins que ETA no interioritze això, no abandonaran les armes. Fins que no els quede clar, continuarem patint tot açò, que desconec a qui pot interessar. A nosaltres, no. Nosaltres som els qui ho patim. Els únics que fan servir políticament el terrorisme són els que fa 30 anys que es beneficien de l'existència d'ETA, que impedeixen que el PP siga visible a la majoria de Biscaia i de Guipúscoa i que la gent s'hi identifiqui.

**—Passem a la campanya. El PP diu que hi ha un "pla López", que el PSE és la "marca blanca" del PNB, que els socialistes tenen complex de maketos, que PSE i PNB pactaran a la cua de l'Inem... Un missatge mediàtic cada dia. Pequeu de frívols? Sou creïbles?**

—Ara que encarem la campanya de manera optimista, ens diuen que fem el ximple! Mirar d'acostar-nos a través de

la música i de la cultura als joves no és res de nou, ho fa tothom. Cal que hi haja una revolució a les campanyes electorals, mitjançant diverses xarxes socials podem arribar a molta més gent que no al típic míting. La música, la dansa... Podem acostar-nos al públic d'una altra manera, però bé, la forma és accessòria, importa el missatge, i insistim que el PSOE no és cap canvi, que venen el producte però que en realitat són uns acomplexats i tenen l'obsessió de governar amb el PNB per fer el mateix que s'ha fet fins ara. Ens adrecem a la gent d'esquerres i els demanem si el seu únic horitzó és viure sotmès als nacionalistes, ser-ne socis, cosa que ací ja sabem què implica. A aquesta gent d'esquerres, el PP, que aspira a ser més centrista, els diu: "Compartim tantes coses amb la gent d'esquerres que hi ha a Euskadi!" Hi ha un munt de coses que hi compartim, com es va demostrar en temps de Redondo Terreros. Per què resignar-nos que governen només els nacionalistes? Són ells, l'establishment, els que controlen totes les empreses!

**—Tots els empresaris ho són, de nacionalistes? Vós sou empresari.**

—Ací, si ets empresari, o fas veure que ets del PNB o ho passes magre. Com a petit comerciant, identificar-me amb el PP no m'ha portat sinó problemes. I a mon pare, un empleat de caixa d'estalvis, no li van treure el sou, però sí que el van deixar en un passadís i sense secretària.

**—Com a alabès i cap de llista de la circumscripció més amable amb el PP, no temeu l'efecte de la UPyD de Rosa Díez, que ha dipositat ací l'esperança d'obtenir representació? Buscant el vot de l'esquerra encara perdreu pel camí el de la dreta...**

—Això diuen alguns d'aquests tertulians de ràdio que ens acusen de no defensar les coses com abans. Diuen que som tovets, i jo els convida a passar un parell de dies amb els nostres regidors. UPyD fa un discurs molt radical, segurament mira de llevar-nos vots per la dreta o el d'aquells que no pensen votar-nos perquè som massa moderats. Doncs bé, que se'ls emporten! Volen el vot radical de dreta i antibasc, demanen l'eliminació del concert econòmic i dels furs... Tenen força contradiccions. UPyD és una amalgama d'oportunistes, hi ha gent d'ultradreta i rebotats d'esquerra que busquen el vot empipat. En moments

de crisi econòmica sempre hi ha lloc per al sindicat dels empenyats. Els vots a UPyD aniran a la paperera i impediran moltes coses. Votar UPyD és un regal a Ibarretxe, són vots que anirien al PSOE o al PP. Tot plegat amb la cobertura de Federico i tots aquests que volen fer mal al PP, aquells que no volen un PP de centre-dreta modern, europeu i sensat, sinó radical. Com que no som radicals ni ho serem mai, els radicals i els fanàtics ja poden votar UPyD.

**—Si López guanya en escons, el votareu com a lehendakari ho vulga o no?**

—Li hem dit que volem canviar amb ells aquest país i ens ha fet botifarra, ens ha dit que no vol saber res de nosaltres, el seu objectiu és pactar amb els nacionalistes, i el nostre deure és denunciar-ho. Qui vulga canviar les coses, que ens vote, perquè després, tots aquests vots, els posarem damunt la taula per entendre'ns amb els socialistes. Ells ja ens han dit, en tot cas, que volen pactar amb el PNB guanyen o perden. Com a la Diputació d'Àlaba, que el PNB governa en solitari tot i ser la tercera força, en canvi de l'alcaldia de Vitòria i de seients a la caixa d'estalvis. I els pactes amb el PNB no moderen el PNB, que sempre acaba radicalitzant-se, és el seu *modus vivendi*. El seu únic objectiu és continuar estirant la corda, tot els sembla poc, i si no segueixes el seu camí, ets un antibasc.

**—Si López queda a pocs escons del PNB però amb ells sumeu majoria, el collareu per rellevar el PNB o seria un acord massa forçat?**

—En cas que hi haja un tomb i els no nacionalistes tinguem majoria absoluta en una societat a la qual costa tant de canviar, caldrà atendre aquest missatge.

**—Un sector d'aquesta societat no serà present a l'hemicicle, però.**

—No, no en falta cap. Hi ha fórmules il·legalitzades, no persones. Les 150.000 de què parlem poden votar qui vulguen.

**—Qui ells volen ha estat il·legalitzat.**

**“UPyD és el sindicat dels empenyats, un grup d'oportunistes. Que els voten, els radicals i fanàtics”**

—No, no, no. Quan volen, voten. El 2001, la meitat votà per Ibarretxe. Poden votar per la independència, hi ha opcions d'esquerra radical... Aralar és Batasuna sense violència. Les seues opcions polítiques es presenten a les eleccions, però no marques terroristes. No deixarem al calaix la nostra dignitat perquè hi haja opcions terroristes al Parlament.

**—Quins aspectes considereu cabdals, dins l'executiu basc?**

—Hi ha tres departaments vitals: les polítiques contra ETA, l'ensenyament i les polítiques culturals. Només es tracta de dur la llibertat al poble: que la cultura no siga sectària, que l'ensenyament siga lliure... Que ni l'una ni l'altre no siguin monopolitzats pel nacionalisme, vaja.

**—Ho són, avui?**

—Els nacionalistes perjudiquen greument l'èuscar. Amb un govern del PP, amb la nostra idea que les llengües siguin al servei de les persones i que no hi haja bascos de primera i de segona, estic convençut que l'èuscar hauria avançat força més, aquests 30 anys. Val a dir que aquest país no era bilingüe; a Àlaba només el parlaven el 2%, Ibarretxe l'ha après ara... Les polítiques d'imposició n'han impedit un ús més gran. El consell assessor de l'èuscar, de majoria nacionalista, ha conclòs que tot plegat només ha augmentat d'un 0,5% els parlants.

**—Què faria el PP, per incrementar-ne l'ús a Bilbao o a Vitòria?**

—L'èuscar no ha de ser una tanca, sinó que ens ha d'unir. L'èuscar no pot ser un problema per a trobar feina a l'administració pública, els nacionalistes no han de continuar fent servir l'èuscar com una arma contra la resta. Diuen que els no nacionalistes hi estem en contra, i això és fals! Això provoca que una part de la societat no senta l'èuscar com a propi. Els alabesos no han pogut treballar com a professors a l'ensenyament públic!

**—Eliminarieu el requisit lingüístic?**

—No, però no pot ser que a les oposicions a l'Osakidetza [servei públic de salut] sobretot puntue l'èuscar. Si tens la carrera i un doctorat, domines anglès, francès i alemany, acumules 12 anys d'experiència i 10 publicacions internacionals, tens 15 punts; amb la carrera i l'èuscar, 17. És una desproporció que limita els drets dels uns sobre els altres. Els nacionalistes han estat un desastre per a l'èuscar. Això se'l girarà en contra.

**L'**alkartetxe de Vitòria, la seu d'EA a la capital basca, és a un pas del Parlament. Unai Ziarreta, president de la formació i número 1 per Biscaia, explica amb convicció perquè havien de concórrer en solitari a aquests comicis. El lema de campanya és igualment explícit: “Independenteak”.

**—Us presenteu sols, contra els afiliats guipuscoans i amb serioses dificultats de repetir els set diputats actuals.**

—El percentatge d'afiliats guipuscoans que volen una relació estreta amb el PNB és el 55%; el nostre partit té una concepció nacional; la nostra assemblea nacional i el congrés del 2007 ens marquen l'orientació política. És clar que ens hauria resultat més còmode d'anar en col·locació. Ens hauríem assegurat uns quants escons, però no fem política per a això. No ens agrada l'escenari actual, el conflicte polític continua sense resoldre's, hi ha formacions polítiques il·legalitzades, ETA continua assassinant... I al PNB el preocupa més gestionar l'actual *statu quo* que no fer un salt qualitatiu que ens duga a un nou marc jurídic. La proposta de nou estatut, una exigència d'EA el 2001, és al calaix i no preocupa ningú, com passa amb la llei de consulta: EA exigí el 2005 que durant aquesta legislatura es consultara la ciutadania basca sobre qüestions relatives al caràcter nacional d'aquest poble, i ha quedat clar que el PNB no va per aquesta línia. El PNB s'havia compromès que hi hauria consulta diguera què diguera Madrid, però ningú ja no recorda la consulta, sinó les paraules d'Urkullu en el sentit que el PNB acataria la legalitat espanyola. Hem d'obrir-nos a unes altres possibilitats.

**—És cert que heu demanat a Urkullu per què s'estima un pacte amb EA i que no us ha sabut respondre?**

—Sí. De les coalicions no sols ens interessen les xifres. Es tracta de guanyar, sí, però per a què? Guanyar per a continuar mantenint la paradeta? No, per a això ens n'anem cap a casa. Fem política per principis, i els duem a la pràctica. No fem política perquè ells continuen gestionant tot açò trenta anys més. No podem jugar a fora i amb un àrbitre, l'estat espanyol, que ens marca les regles. Si les acceptem, no hi tenim res a fer.

**—Us acusen de buscar el suport de l'esquerra abertzale il·legalitzada.**